

דברי תורה, חיזוק, שמחה וסיפורי צדיקים

הכנה לחנוכה

חנוכה נקרא ע"ש החינוך והחינוך מחנוכה הוא לדורות שבכל שנה נעשה מהארת הנס ומהארת הדלקה מהמצוה החינוך לקרב אדם להשי"ת ע"י התורה כמו מאז ומקדם בעת הנס וההתחלה הוא בכח חזק וצריך לשמור אותו על כל השנה, וזה הרגיל בנר חנוכה ומהו לשון הרגיל בנר היינו שיהי' ההרגל בהתחדשות ובכח התחלת החינוך, שנאמר נר לרגלי דבריך ונאמר חנוך לנער עפ"י דרכו גם כי יזקין לא יסור וגו' הגם שהחינוך הוא עפ"י דרכו מ"מ מחזיק אותו החינוך שגם כי יזקין לא יסיר ממנו שישאר אותו הכח התחדשות וממילא שורף כל המבטלים וכמו שהוא מצות נר חנוכה עד דכליא רגלי דתרמודאי שמקצץ רגליהם: (החי' הרי"מ ז"ע): ספר שיח שרפי קודש

החי' הרי"מ ז"ע אמר, מהמצוה יוכל לידע גדולה שהדין הוא ששואל ומוכר כסותו, ויותר מבכל מאורך, והוא משום פרסומי ניסא אשר הוא התגדלות כבוד שמים מנס שהוא גבוה מעל הטבע ופועל שיצטרך ויוכל לעשות יותר מביכולתו וטבעו, והי' מסיים באם שייגע א"ע במצוה, המצוה מודיע: ספר שיח שרפי קודש

אמר בדרך הלצה על מה שנוהגין לצחוק בחנוכה כי אנו מדליקין בפנים והדין הוא רק אם הבני בית עודם נעורים ואינם ישינים רק אז מברכין על הדלקה ולא כשהם ישינים על כן נוהגין לצחוק כדי שלא ישנו התינוקות: ספר שיח שרפי קודש

בשם הר"ר עמנואל צל"ה מפשעבורז שאמר על הגמ' שבת (דכ"ב) אסור לרצות מעות כנגד נר חנוכה, היינו שלשון לרצות הוא לשון תפלה שחנוכה הוא גדול לכ"כ שאין לו לחשוב אז במעות רק בעבודת הבור' והבן: ספר שיח שרפי קודש

בשם הר"ר העניך מאלכסנדר ז"ע לתרץ הקושיא, מפני מה בחנוכה קבעו בהלל ובהודאה ובפורים משתה ושמחה, משום שבפורים הי' גזירה על הריגות נפשות. ובהם הם כולם שוין קטנן כגדול, ומשתה ושמחה. הוא ג"כ שמחה דבר השוה לכל נפש. ובחנוכה הי' להעביר על דעתן ח"ו ולא הי' כולם מרגישים בשוה. רק לפי ערך דעתו של כל א"א הגדול לפי גדלו. והקטן לפי קטנו. לכן קבעו ג"כ בהלל ובהודאה לפי דעת של כל א"א מישראל כי מי שיש בו דעת יותר מהלל ומשבח יותר להשי"ת. והבן: ספר שיח שרפי קודש - חנוכה

א"י וישב יעקב. ופירש רש"י ז"ל, ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו כו'. הנה אמרו ז"ל צדיקים תחילתן יסורים וסופן שלוה [בראשית רבה פרשה סו אות ה], רומז שבעולם הזה יש להם יסורים אבל לעתיד לבוא יהיו בשלוה. והנה אנחנו מבקשים שגם בעולם הזה יהי לנו שלוה כי כבר סבלנו צרות רבות, ומבקשים אנחנו שגם בעולם הזה יהי לנו שלוה ומנוחה והשקט. וכן ביקש יעקב לישב בשלוה, היינו, שהעקב - הוא עולם הזה - יהי במנוחה ושלוה, כי יעקב מלשון עקב וסוף. אמר הקב"ה לא דיין כו', היינו, שהסכים הקב"ה עמו ונתרצה לדבריו ואמר לא דיין להם לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא לבד רק גם בעולם הזה יהי' סופן שלוה. ובניחותא אמר הקב"ה דבריו ליעקב והסכים לדבריו. וכן יקום שגם בעולם הזה יהי' לנו שלוה כי כבר הוא הסוף והעקב, וזו ע"ד אמרם ז"ל עולמך תראה בחיך [ברכות ז.]. היינו, עולמך, העולם הבא שהוא סוף ושלוה, תראה בחיך, שגם בעולם הזה תהי' יושב בשלוה: ספר עטרת ישועה עה"ת [ח]

א"י וישב יעקב כו'. היינו, שביקש יעקב על ביאת תרין משיחין משיח בן יוסף ומשיח בן דוד ואז נהי' בשלוה, וע"כ נרמז בכאן הנהו תרין משיחין. וזה ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף. ביקש יעקב לישב בשלוה, היינו, יעקב עם מילוי של שלוה כזה י"ן מ"ד א"ו ה' עולה רחמי"ם, וזו ביקש יעקב לישב בשלוה, היינו, שביקש יעקב להתחבר עם המילוי של שלוה העולים שניהם רחמי"ם, ועם מספר רגז"ו ש"ל יוס"ף עולה אלף כמספר משיח ב"ן יוס"ף משיח ב"ן דו"ד, ועליהם ביקש יעקב שיתבטל רגזו של יוסף מה שנחרץ עליו ליהרג, והסכים הקב"ה על ידו ולא יהיו חבלי משיח: ספר עטרת ישועה עה"ת [ט]

א"י וישב יעקב כו'. כי יש לפעמים שנגזר על האדם שיבוא עליו איזה ענין רע חלילה, ואף כשהאדם אינו יודע, עכ"ז לב יודע מרת נפשו ומגיע פחד אליו ומתפחד וירא. וזאת הי' גם גבי יעקב, אף שמן השמים הי' הדבר לבל להודיע לו ענין מכירת יוסף, עכ"ז הרגיש בנפשו

הקדושה ענין פחד. וזהו וישב יעקב בארץ מגורי אביו, שנאחז ביראה, ותקשה הלא מדתו רחמים ואיך מגיע אליו ענין פחד יצחק, ובא רש"י ז"ל לתרץ, קפץ עליו רוגזו של יוסף, היינו, לאשר נפשו הרגישה בהרגשה הרוגז של יוסף ע"כ נאחז במדת היראה כפחד יצחק: ספר עטרת ישועה על התורה [יא]:

אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשר שנה היה רועה את אחיו כצאן וכו', רועה היינו מייחד ומחבר ומקשר מלשון אחוה ורעות, ולכך נקרא רועה צאן בלשון רועה על שם שהוא מייחד ומחבר הצאן אל מקום אחד שלא יתפזרו אנה ואנה, וזהו שאמר שהיה מייחד את אחיו היינו כל ישראל וניצוצי השכינה כביכול, הכל היה מעלה ומתקן אותם על ידי יחודים קדושים שעשה, בצאן, קבלתי מזה מאדוני אבי זקניי זלה"ה כי צאן הוא יחוד: (דגל מחנה אפרים פ' וישב): ספר בעל שם טוב על התורה

למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו. הנה חטא השבטים שפגמו במכירת יוסף ניתקן ע"י מצות נר חנוכה שה"ס יוס"ף תוספת ברכה בשמן של נר חנוכה. וה"ס הפסוק ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור [איוב כב כח], כי ותגזר אומר פ' החטא של קריעת כתונת יוסף, כי אומר לשון מלבוש ע"ד שכתב המדרש בצע אמרתו בזע פרפורין דילי [מדרש איכה רבה פרשה ב אות כו]. וזה ויק"ם, עולה יוס"ף. ועל דרכיך נגה אור, שניתקן החטא ע"י אור של חנוכה. וז"ש מקודם נסעו מז"ה, היינו, האותיות אחר מז"ה הוא נח"ו, ונחסר עוד כ"ה להשלמת חנוכה, וע"כ כתיב גבי ראובן למען הציל אותו מיד"ם, והיינו, אחר אותיות י"ד הוא כ"ה, ונשלם חנוכה, ורמז להם שתיקונם הוא ע"י נר חנוכה: ספר עטרת ישועה על התורה - פרשת וישב [יט]

כי כסתה פניה, ודרשו רבותינו ז"ל (בסוטה ד"י ע"ב) שכסתה פניה בבית חמיה שהיתה צנועה ע"ש ברש"י, וכשהיה הבעל שם טוב בסטמבול ראה יונגע לייט [אברכים] שהיה להם נשמת תנאים ואמר שזה מגודל צניעות הנשים: (מדרש פיגחא החדש את כ"ח): ספר בעל שם טוב על התורה

על התורה ועל העבודה

ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבמנה ויהי בלדתה ויתן יד וכו' לאמר זה יצא ראשונה (לח כז - כח). ופוסק ברמז בזה דרך עבודה, ומקודם נבאר הפסוק (בראשית לז יג) ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני ולכאורה אינו מובן, מאי ענין זה שאחייך רועים בשכם, לענין לכה ואשלחך אליהם, מאי תלוי זה בזה. ואיתא במפרשי התורה (ע' רשב"ם בשם מהר" קרא) מחמת ששכם הוא מקום סכנה, לך שאל אותו לשאלו בשלומם. וגם זה אינו מובן, א' למה הלכו הם למקום סכנה, והגם שהלכו למה שלח את יוסף למקום סכנה, ופברט שהיה יוסף חביב עליו ביותר, כמו שראינו כשהלך לקראת עשו העמיד את רחל ואת יוסף אחרונים מחמת חשש סכנה (לג ב) מוכח מזה שהיה חביב לו ביותר, שבמקום סכנה שעמדו הם לא היה רוצה שיעמוד שם יוסף, ועכשיו שלחו למקום סכנה: **ונוכל לומר** עד"ז, דהנה איתא (רש"י בשם המדרש) על פסוק (בראשית לז יב) וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם, נקוד על א"ת, שלא הלכו אלא לרעות את עצמן. ולהבין זה, הנה יש שני בחינות בעבודת ה', א' מי שהוא עוסק בתורה ומצות ומעשים טובים, ויש לו אימה ויראה בשעת עסקו בתורה, אבל בענה שעוסק בדברים גשמיים ההכרחיים כגון אכילה ושתייה וכדומה, אז נפסק היראה מעמו. ויש עוד בחינה ב', שאפילו בשעה שעוסק בצרכי גשמיים ההכרחיים יש לו אימה ויראה ופחד ובושה והכנעה לפני בורא עולמים ב"ה, ואינו נפסק מהתחברות למקור הקדושה אפילו רגע אחת, וזהו עבודה תמה ושלמה, אבל בחי' א' אינו בשלימות: **והנה בחינה א' נקרא בשכם**, היינו שמקבל עליו עול מלכות שמים עכ"פ בשעת תורה ותפלה. ובחינה ב' נקרא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, היינו שבחינת קבלת עול מלכות שמים הוא אצלו לעולם ועד בלי הפסק. והנה בחינה א' מכונה בשם דודים, ובחינה ב' בשם ריעים (ע' זח"ג ד.): **והנה איתא בזוה"ק** (זח"א קסג ע"ב) על פסוק (בראשית ל מ) וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן וכו', שצאן יעקב היה מרמז על בחינת סטרא דקדושה. וצאן יעקב היו עקודים נקודים. ונוכל לומר שזה מרמז על ב' בחינות הנ"ל, שבחינה א' נקרא נקודים, שהוא רק נקודה ואינו כן בשלימות. ובחינה ב' מכונה בשם עקודים, שהוא עקוד ומקושר תמיד ביראת

ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר וגו' (לח כד - כו). הנה איתא בכתבי האר"י ז"ל (חמה"י לחנוכה, ע' זח"ג רנט. ומ"ש ע"ז בס' מאיר עיני חכמים ש"ג פ"ב) שעיקר סוף גמר החתימה היא בחנוכה. אם כן נוכל לומר שזה מרמז בפסוקים אלו עד"ז, ויהי כמשלש חדשים, היינו מראש השנה עד חנוכה, שאז עיקר גמר חתימה:

על כן בא המקטרג על בני האדם לפני בורא עולמים ברוך הוא, שהוא מרומז בתיבת יהודה (ע' זח"א פט ע"ב). לומר זנתה תמר כלתך, היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר (שמ"ר לו א), שהיא מכונה בשם כלה (פס"ר פ' לז), זנתה וסרה ממך, והלכה אחר זנונה, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאות לבה הרע, אלא שגם היא הרה לזנונים, הרה היא בחינת דביקות, היינו מעצמה היא דבוקה תמיד בתאותה בלי שום גורם לזה:

ויאמר יהודה, הוא הבורא ב"ה, הוציאה ותשרף עבור זה, שבלא שום גרמא ומניעה היא הרה לזנונים רק מעצמה היא הרה ודבוקה לתאות לבה הרע. היא מצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר, בהתנצלות של אמת, ששקר ענה השטן בזה שמקטרג על בני האדם שהמה דבוקים בגודל תשוקה לתאוות רעות, כי האמת הוא כך שרק לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, פירוש, שאנחנו עמו דבוקים רק בבורא עולמים ב"ה שהוא מקור החסד, וגמטריא אל"ה ל"ו, ומה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצון הבורא ב"ה הוא רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת הפרנסה ושאר מאורעות של בני האדם, אבל באמת בפנימיות הלב דבוקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה רק לבורא עולמים ב"ה:

ותאמר עוד לבורא עולמים ב"ה ראייה אמיתית לזה, הכר נא למי החתמת, מרמז על השמן של נרות חנוכה, שהיה חתם בחותמו של כהן גדול (שבת כא ע"ב), והפתילים מרמז על הפתילות של נר חנוכה, והמטה מרמז על הכלי של נר חנוכה, כידוע כי תיבת המטה עם הכולל גימטריא כל"ו. פירוש, מהמזאת נר חנוכה שאנו מקיימים כמצות רצונך הקדוש, היא ראייה מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר רצונך, וחשוקים ודבוקים רק בך ולא ח"ו וכו', רק מה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצונך הוא רק מחמת הנ"ל:

ויאמר יהודה, הוא הבורא ב"ה, צדקה ממני כביכול אני חייב בזה (ע' רש"י ז"ל), היינו הבורא ב"ה מודה להם שהמה צודקים, כי אני רואה שהאמת הוא שהמה דבקים רק ב', ומה שהמה עושים לפרקים נגד רצוני ח"ו, הוא רק מחמת כי על כן לא נתתיה לשלה בני, ר"ל תיבת של"ה מרמז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב (בראשית מט י) עד כי יבא שילה, היינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתי אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו אמן כן יהי רצון: ספר בת עין עה"ת

אין הגליון מוגה כראוי וכדבעי
בברכת א' גוטין שבת קודש - לה' הישועה

ה' ואהבתו: וכו'... וזהו וילכו לרעות את צאן אביהם, היינו שהלכו לרעות, לבא לבחינת רעים. את צאן אביהם, זה הבחינה שהיה בצאן אביהם, עקודים נקודים. בשכם, מחמת שהיו מקודם בבחינת בש"כ לבד, נוטריקון ברוך שם כבוד מלכותו, לך הלכו לתקן את זה הבחינה: **וגם כוונת יעקב אבינו ע"ה** היה על זה הבחינה, בזה ששלח את יוסף לאחיו, היינו ששלח את יוסף כדי להכניס בהם גם כן בחינת יוסף, מחמת שהיו בבחינת בשכם. וזהו הלא אחיך רועים בשכם, היינו שהם רק בבחינת בש"כ, בחינת נקודים. לכה ואשלחך, היינו להכניס בחינה שלך בהם, שהוא בחינת בשכמ"ו. ויאמר ל"ו הנני, היינו שמוכן אני להכניס בהם בחינת לעולם ועד נוטריקון ל"ו. ובזה מיושב שלכאורה מיותר תיבת ל"ו, כמ"ש באברהם (בראשית כב א) ויאמר הנני, אך שהתורה מרמזה לנו בזה בחינת יוסף בחינת ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: ספר בת עין עה"ת

וימאן ויאמר אל אשת אדוניו וכו'. הטעם על וימאן שלשלת ושלשלת הוא הרמת קול כאדם אשר ממאס בדבר ומרים קול במאוס הדבר ההוא: ספר קדושת לוי

או יבואר שלשלת, כי כל ישראל מכונים בשם יוסף כנאמר [במיכה] (עמוס ה, טו) אולי יחנן ה' את שארית יוסף עיני רש"י שם כל ישראל מכונים בשם יוסף וישראל הם שלשה כהנים ליום ישראלים וזכר יוסף את זה שכל ישראל יקראו בשמו לפיכך וימאן: ספר קדושת לוי

או יבואר שלשלת לשון התקשרות, כי שלשלת הוא דבר המקשר שיוסף היה קשור אל ה' ומנעו ה' מלעשות עבירה זאת: ספר קדושת לוי

ויקח אדני יוסף אותו ויתנהו אל בית הסוהר כו' ויהי שם בבית הסוהר. לכאורה הוא מיותר. ונראה, דהנה כשהקדוש ברוך הוא שולח על אדם חס ושלום דבר לא טוב אזי לא יעשה שום פעולה גשמיות רק יבטח בה' ובוודאי יהפוך לו לטובה. וזה הוא המדה של נחום איש גם זו שהיה אומר תמיד גם זו לטובה. וזהו הרמז ויהי שם בבית הסוהר, אף על פי שהיה אפשר לו לעשות איזה פעולה שלא יהיה בבית הסוהר לא עשה שום פעולה כי בטוח היה בה' שבוודאי יהיה הכל לטובה: ספר קדושת לוי

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאטוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - chizuk620@gmail.com
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", ושיעורים באידיש או ענגליש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפ"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י באלפי מקומות בעולם קע"ה כ"י, נא להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally!
In Loshon Hakodesh & English, worldwide and send in your friend's addresses to receive a.s.a.p. #1073

הרוצה לזכות את הרבים בהרצת התורה, ע"י נדיבת הוצאות לדפוס ולהפיץ הדברי תורה, גליונות וספרים, או להקדיש לכבוד שמחה או יאהרצייט - כל הקודם זכה
The merit of spreading Divrei Torah, by sponsoring expenses and distribution of Gilyonos and Seferim, or in honor of a Simcha or Yohrtzeit etc. First come first serve.

בס"ד יצא לאור מחדש ספר "אוסף הגליונות על התורה ועל העבודה" ד' חלקים, [שנת תשס"ט, תש"ע, תשע"ה, תשע"ח], וספר "באר היטב" מכמה שנים
בס"ד יצא לאור מחדש ספר "דברי תורה באר היטב תש"פ ושנים קדומים" - עכשיו גם בכריכה קשה!
The new Sefer "Divrei Torah Baer Heitev 5780 and Previous Years" English, now hardcover too

Seferim of "Al HaTorah Val HoAvodah" 5769, 5770, 5775, 5778,
And the 1st edition of Sefer "Divrei Torah Baer Heitev" [in English]